

Sygn. akt VU 123/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant st. sekr. sądowy Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku M. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rekompensatę

na skutek odwołania M. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 3 listopada 2016 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 123/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 listopada 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił M. T. prawa do rekompensaty, powołując się na brzmienie przepisu art. 23 ust. 1 ustawy o z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych. Wskazał, że zgodnie z tym unormowaniem ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę. Skoro zaś wnioskodawca takiego wniosku o emeryturę nie złożył, to prawo do rekompensaty mu nie przysługuje.

Od powyższej decyzji wnioskodawca M. T. złożył odwołanie, w którym wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji przez organ rentowy i ustalenie mu prawa do rekompensaty w formie dodatku do kapitału początkowego oraz o ponowne obliczenie kapitału z uwzględnieniem przyznanej rekompensaty. Podniósł, że pracował w warunkach szkodliwych przez okres wymagany przez ustawę, a ponadto za ustaleniem na jego rzecz rekompensaty przemawiają zasady współżycia społecznego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powielając argumentację z uzasadnienia zaskarżonej w sprawie decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. T. urodził się w dniu (...). Nie jest on uprawniony do świadczenia emerytalnego.

(okoliczności niesporne)

W dniu 18 października 2016 roku wnioskodawca złożył wniosek o wyliczenie mu ponownie kapitału początkowego wraz z rekompensatą. Nie wniósł o ustalenie prawa do emerytury. We wniosku podał, że pracował w zakładzie garbarskim, w którym występowały szkodliwe warunki pracy. Wskazał jednocześnie, że warunki te potwierdzają: dokumentacja Sanepidu, koncesja na prowadzenie działalności oraz pracownicy (świadkowie). Do wniosku załączył umowę spółki, z której wynika, że wraz z inną osobą prowadził warsztat garbarski w P.

(dowód: wniosek z załącznikiem k. 19-20 – w aktach ZUS)

W następstwie tego wniosku wydana została zaskarżona decyzja.

(dowód: decyzja z dnia 3 listopada 2016 roku – w aktach ZUS)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadnione.

Zgodnie z art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 664), zwanej dalej ustawą, rekompensata, o której przyznanie wnosi wnioskodawca, jest odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat (art. 21 ust. 1 ustawy).

W myśl art. 23 ust. 1 ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę, a stosownie do ustępu 2 art. 23 ustawy rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Z przepisów tych wynika, po pierwsze, że skoro rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383) kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, za których były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 roku. A zatem warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczonej według formuły zdefiniowanego świadczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 grudnia 2015 roku, III AUa 717/15).

Po drugie zaś, z przepisu art. 23 ust. 2 ustawy wynika, że rekompensata nie jest samodzielnym świadczeniem wypłacanym z zasobów systemu ubezpieczeń społecznych tak, jak emerytura. Jako kwota pieniężna ustalana w sposób przewidziany w art. 22 ustawy o emeryturach pomostowych jest dopisywana przez ZUS ubezpieczonemu do kwoty kapitału początkowego, czyli zwiększa ona wartość kapitału początkowego i wpływa na wysokość emerytury (por. G. Gudowska, K. Ślebzak (red.), Ustawa o emeryturach pomostowych, Komentarz, Warszawa 2013). Z tego też względu przepis art. 23 ust. 1 ustawy dla przyznania prawa do rekompensaty wymaga złożenia przez ubezpieczonego wniosku o emeryturę. Przy czym chodzi tu o emeryturę z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że wnioskodawca nie złożył wniosku o przyznanie prawa do emerytury. To wyklucza przyznanie mu prawa do rekompensaty. Z tego też względu Sąd nie badał, czy złożone przez wnioskodawcę dokumenty świadczą o wykonywaniu przez niego pracy w warunkach szczególnych w ilości co najmniej 15 lat, czy też nie, albowiem okoliczność ta nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Dodać należy, że przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych, regulujące między innymi kwestię nabycia prawa do emerytury pomostowej, mają charakter bezwzględnie obowiązujący, a ich rozszerzająca wykładnia nie jest dopuszczalna. Wnioskodawca nabywa prawo do określonego świadczenia tylko i wyłącznie w takim przypadku, gdy spełnia wszelkie przewidziane przez ustawodawcę wymogi. Względy pozanormatywne związane z zasadami współżycia społecznego oraz sprawiedliwości społecznej nie mogą stanowić podstawy wydania przez organ rentowy decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia (tak Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 18 września 2013 roku, III AUa 134/13).

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.